

Är dagens genusteorier "olycksbådande"?

av

Diakon Göran Fäldt

Man har i våra dagar all anledning att fråga sig varför de så kallade genusteorierna har hamnat i den politiskt-etiska agendan också i Sverige. På hög politisk nivå (Skolverket) har det nämligen sagts att "skolans mål skall vara jämställdhet och att genus visar vägen att nå målet" (jfr SOU 1998:6). Vad menar man då egentligen med "genus" och varför har det blivit kontroversiellt? De flesta föräldrar blir stegvis medvetna om att ett nytt synsätt på manligt-kvinnligt får genomslag redan från förskolan. Som katoliker kan vi känna oss oförstådda i den allmänna diskussionen och kanske fundera över varför så många inom Kyrkan står för andra värderingar och vill värna om dem.

Några framstående katolska kvinnliga teologer har studerat frågan ingående och förklarat på vilket sätt en viss feministisk genussyn söker förändra inte bara synen på människan som man eller kvinna utan också på relationerna mellan dem och därmed också äktenskapet och familjen som samhällets främsta sociala enhet. En av dem, Beatriz Vollmer de Colez, som publicerats i Påvliga Familjerådets samlingsvolym, Lexicon, 2006, säger följande:

"Genusfeministerna får sitt namn därför att de instiftade 'genus' som ett feministiskt fackuttryck som betydde individuell

sexuell identitet som resultat av sociala påtryckningar. Intentionen var att bidra till ett avskiljande av kvinnan från den plats som naturen och samhället reserverat för henne och att formellt separera könet från genus i syfte att nå uppsatta politiska mål. De har också introducerat uppfattningen att skillnaderna mellan könen är socialt konstruerade. Fysiska skillnader som påstås vara socialt och politiskt neutrala öppnar fältet fritt för total frihet att välja partner. Enligt dessa feminister är homosexualitet, heterosexualitet och bisexualitet alla lika gångbara och är en fråga om vad någon föredrar. De gör gällande att skillnaderna mellan manligt och kvinnligt inte är relaterade till naturliga eller biologiska orsaker, utan beror på sociala påbud”.

Vill man nu i dagens samhälle främja en agenda som utgår från att skillnaderna mellan könen – genus – inte ska definieras anatomiskt i första hand eller socialt i roller som moderskap och faderskap utan i en öppen social konstruktion så medför det alltså, som Beatriz Vollmer de Colez säger, att partners kan väljas av de unga utifrån vilken sexualsyn som helst. Man måste alltså bara först konstatera att denna nya ”moderna” feministiska agenda är nästan oöverblickbar i sina konsekvenser. ”Intentionen var att bidra till ett avskiljande av kvinnan från den plats som naturen och samhället reserverat för henne och att formellt separera könet från genus i syfte att nå uppsatta politiska mål”, observerar de Colez.

En annan kvinnlig, katolsk teolog, ordenssystem Prudence Allen, sedan 2014 en av påvens rådgivare i moralfrågor, bygger i många avseenden sin syn på Johannes Paulus II:s banbrytande arbete över hela linjen kristen antropologi och kvinnans och mannens kompletterande egenskaper för uppbyggandet av en mänsklig gemenskap i personlig kärleksrelation.

Sr Prudence söker lyfta fram det unika, av Gud givna och önskade, som den alltid gällande planen för människans individuella liv och hennes kallelse till gemenskap. Hon säger bland annat: ”Kvinnorna främjar på ett unikt och avgörande sätt den nya feminismen. Vilken är då den antropologiska grunden? I *Mulieris dignitatem* låter den helige fadern kvinnornas begåvning stå i relation till den mänskliga identitetsprincipen och den personalistiska normen: ’På detta sätt kan ett ensidig framåtskridande också leda till *ett gradvist bortfall av en känslighet för människan, det vill säga det för människan väsentliga*. I den meningen väntar i synnerhet vår tid efter *den manifestation* för det ”geniala” som hör kvinnorna till och som kan säkerställa känsligheten för mänskliga varelser under alla omständigheter – därför att de är mänskliga! – och därför att ”störst av dem är kärleken” (jfr *1 Kor 13:13*)’. Kvinnans delaktighet i kulturen och förutsättningen för hennes unika begåvning grundar sig på hennes öppenhet för en annan persons liv och hennes förmåga att behandla andra som värdiga kärlek.

Komplementariteten är inte bara en fråga om biologin eller kroppen; den har ett ontologiskt fundament. I ”Brev till kvinnorna”, 7, framhåller påven att ”kvinnlighet och manlighet *inte bara komplementerar varandra ur den fysiska och psykologiska synvinkeln utan också ur den ontologiska*.” Han tillägger: ”Det är bara genom det ’maskulinas’ och det ’femininas’ tvåfaldighet som det ’mänskliga’ blir fullt förverkligat.”

Det centrala i påvens undervisning, som står i kontinuitet med Kyrkans traditionella undervisning men som samtidigt förnyar den, talar om kvinnans geni och varelse inriktad på födande av nytt mänskligt liv och på att tillsammans med sin man ansvara för barnens utveckling till frihet och förståelse av dopets nåd och kallelsen till helighet, samtidigt som hennes roll och funktion aldrig får skilja henne från andra uppgifter i samhället och från delaktighet i den gemensamma kulturen. Dessa väsentliga synpunkter är alltså egentligen, även om de här är kortfattade, det katolska svaret på de genusteorier som i jämlikhetens namn vill reducera typiska manliga

och kvinnliga egenskaper och typiska biologiska drag som vi kan härleda till Guds vilja, plan och skapelse.

För en bredare framställning av katolsk förståelse av begreppet ”genus”, klicka gärna på bifogad länk till översättningar av katolska kvinnliga teologer:

www.diakongoranijonkoping.se – sök under ’Texter’ - *Genusfrågorna*

<http://diakongoranijonkoping.se/onewebmedia/Kompendiumfeminism002.pdf>